

**ELEKTRON TA‘LIMNI BOSHLANG‘ICH SINFLARGA JORIY QILISH SAMARADORLIGINI
OSHIRISH****Valiyeva Nargiza Athamboyevna**

Qo‘qon universiteti Ta‘lim kafedrası o‘qituvchisi

Erkaboyeva Fotimaxon

Qo‘qon universiteti Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi 4-kurs talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada hozirgi boshlang‘ich ta‘lim o‘quvchilarining darsga yanada qiziqishlari uchun foydalanish mumkin bo‘lgan elektron ta‘lim platformalari haqida, bu platforlarni qo‘llaganda o‘qituvchi nimalarga erishishi haqida fikr yuritilgan. XXI asr o‘quvchilarining bilim salohiyatini oshirishda elektron ta‘limni boshlang‘ich sinflardan oq qo‘llash albatta kutilgan natijani beradi.

Kalit so‘z: Elektron ta‘lim, texnologiya, XXI asr, multimedia, axborot texnologiyalari

Kirish. XXI asr – axborotlashtirilgan jamiyat sari asrida axborot texnologiyalarning roli va o‘rni kundan – kunga o‘sib boraveradi. O‘zbekiston kelajagi bugun maktablarda ta‘lim–tarbiya olayotgan farzandlarimizga, ularning har tomonlama yetuk va barkamol insonlar bo‘lib yetishishlariga bog‘liq. Bu vazifani bajarish hozirgi davr o‘qituvchilari, ayniqsa boshlang‘ich sinf o‘qituvchilariga hozirgi ta‘lim jarayonida ilg‘or pedagogik texnologiyalarni qo‘llash va ta‘lim samaradorligini oshirish ma‘suliyatli vazifa bo‘lmoqda. . Hozirgi kunda ta‘lim jarayonida innovatsion texnologiyalar, pedagogik va axborot texnologiyalarini o‘quv jarayonida qo‘llashga bo‘lgan qiziqish, e‘tibor kundan–kunga kuchayib bormoqda. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev so‘nggi yillarda ta‘lim sohasini isloh qilishga, kadrlar tayyorlash sifatini tubdan takomillashtirishga, xususan, tizimga rivojlangan xorijiy mamlakatlar tajribasini tatbiq etishga jiddiy e‘tibor qarata boshladi. Bu boradagi islohotlar Prezidentning 2017- yil 14-martdagi “O‘rta maxsus, kasb-hunar ta‘limi muassasalari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi,¹ 2017-yil 20-apreldagi “Oliy ta‘lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi,² 2017-yil 22-maydagi “Oliy o‘quv yurtidan keyingi ta‘lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi,³ 2017-yil 8-avgustdagi “O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta‘limi vazirligi faoliyatini takomillashtirish to‘g‘risida”gi, 2017-yil 30-sentabrdagi “O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta‘lim vazirligini tashkil etish to‘g‘risida”gi qarorlarida o‘z aksini topgan.

Asosiy qism. Maktabga endigina qadam bosayotgan bola bilim dunyosiga kiradi. XXI asr - yuqori kompyuter texnologiyalari asri. Bugungi kunda Respublika ijtimoiy hayotiga ham tezkor axborot oqimi bevosita ta‘sir ko‘rsatmoqda. Axborotlarni tezkor shur‘atda qabul qilib olish, ularni tahlil etish, qayta ishlash, nazariy jihatdan umumlashtirish, xulosalash hamda magistrga yetkazib berishni yo‘lga qo‘yish ta‘lim tizimi oldida turgan dolzarb muammolardan biri hisoblanadi. Ta‘lim-tarbiya jarayoniga pedagogic texnologiyani tatbiq etish yuqorida qayd etilgan dolzarb muammoni

¹O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori, 14.03.2017 yildagi PQ-2829-son <https://lex.uz/docs/-3133119>

²O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori, 14.03.2017 yildagi PQ-2829-son <https://lex.uz/docs/-3171590>

³O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 22.05.2017 yildagi 304-son <https://lex.uz/docs/-3213410?ONDATE=15.02.2018%2000>

ijobiy hal etishga xizmat qiladi.⁴ Zamonaviy bola elektron bilimlar olamida yashaydi. Elektron ta'lim sohasida o'qituvchining roli ham o'zgaroqda - u elektron ta'limning muvofiqlashtiruvchisiga aylanishi kerak. Boshlang'ich sinf o'qituvchisi oldida turgan asosiy vazifalardan biri - dunyoqarashni kengaytirish, atrofimizdagi dunyo haqidagi bilimlarni chuqurlashtirish, bolalarning aqliy faoliyatini faollashtirish, nutqini rivojlantirishdir. Boshlang'ich 1-4-sinflar o'quvchilarining visual tafakkuri rivojlangan, shuning uchun iloji boricha yuqori sifatli illyustrativ materiallardan foydalanilgan holda bolalarning bilimni boyitish juda muhimdir. Elektron ta'limning boshlang'ich sinflarga joriy qilinishi, o'quvchilarga bir nechta mavzularni kengroq va tushunarliroq o'rganish imkoniyatini beradi. Grafiklar, animatsiyalar, video darslar va interaktiv darslar orqali o'quvchilar qiziqarli ma'lumotlarni oson tushunish imkonini yaratadi. O'qituvchilar va o'quvchilar uchun vaqtni tejash imkonini yaratadi. O'qituvchilar bir vaqtning o'zida bir necha dars o'tish uchun qulay texnologiyalardan foydalanishi mumkin. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilim samaradorligini oshirish yo'lida elektron ta'lim platformalaridan foydalanish maqsadga muvofiq. Dars unumdorligini oshirish maqsadida turli xil multimedia, audio, qiziqarli platformalardan foydalanish mumkin. O'quvchilarda multimedia vositalari asosida bilim olishlari 30 % gacha vaqtni tejashi mumkin va olingan bilimlar esa xotirada uzoq muddat saqlanib qolish imkonini yaratadi. Agar o'quvchilar dars davomida berilayotgan bilimni ko'rish (video) asosida o'rgansa, darsni xotirada saqlab qolishi 25-30 % oshadi. O'quv materiallari audio, video va grafika ko'rinishda mujassamlashgan holda berilsa, materiallarni xotirada saqlab qolish 75% ortadi.

Xulosa. Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, elektron ta'limiy o'yinlar, yangi-yangi metodlarning hammasi o'quvchini yangi mavzuni puxta o'zlashtirishga va ta'lim sifatini oshishiga xizmat qiladi. Biz pedagog ustozlarning ham maqsadimiz shudir. O'quvchilar qanchalik kreativ fikrlab, mustaqil bajara olsalar biz maqsadga erishgan bo'lamiz. O'quv jarayonida turli xil elektron o'yinlar (Kahoot, Bamboozle, Blooket, Phet va Bookwidgets) foydalanish va rag'batlar berish ham, albatta, innovatsion yondashuvda juda qo'l keladi. Har bir o'qituvchi yangi zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanib darslar o'tsa bu yaxshi samara beradi. Mustaqil O'zbekistonimiz kelajagi bilimli, mustaqil fikrleydigan tadbirkor va tashabbuskor kadrlarga bog'liq. Ular esa maktablarda tarbiyalanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori, 14.03.2017 yildagi PQ-2829-son <https://lex.uz/docs/-3133119>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori, 14.03.2017 yildagi PQ-2829-son <https://lex.uz/docs/-3171590>
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 22.05.2017 yildagi 304-son <https://lex.uz/docs/-3213410?ONDATE=15.02.2018%2000>
4. PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR VA PEDAGOGIK MAHORAT. TOLIPOV. O'Q. RO'ZIYEV D.I. "INNOVATSIYA-ZIYO"2019 J:275 14-bet.

⁴ PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR VA PEDAGOGIK MAHORAT. TOLIPOV. O'Q. RO'ZIYEV D.I. "INNOVATSIYA-ZIYO"2019 J:275 14-bet.

5. M. Jumayev. Boshlang‘ich sinflarda matematika o‘qitish metodikasi. –Toshkent: Bayoz, 2022. – 272 b.
6. B.S.Abdullayeva, A.V.Sadikova, M.N.Muxitdinova, M.I.Toshpo‘latova, Boshlang‘ich matematika kursi nazariyasi. Darslik. –Toshkent-2020.
7. G.Djanpeisova. Matematik ta‘lim. –Toshkent: Ma‘naviyat, 2022. – 290 b.
8. Abdullayeva, V. (2023). XIX ASRNING IKKINCHI YARMIDA TURKISTONDA TA‘LIM JARAYONNI YUZAGA KELISHI VA DARSLIKLAR. QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 841-843.
9. Abduraxmonova, N. A. qizi. (2023). BO‘LAJAK BOSHLANG‘ICH SINFLAR O‘QITUVCHILARINING IJODIY FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(12), 208–211.
10. Nargiza, V. (2023). TARBIYA JARAYONIDA OILA MAHALLA HAMDA TA‘LIM MUASSASALARINING O‘ZARO HAMKORLIGI. QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 637-639.
11. Raxmatovna, J. R. A., & Athamboyevna, V. N. (2023). BOSHLANG‘ICH SINFLARDA INTEGRATSIYALASHGAN DARS BERISHNING ZAMONAVIY METODLARI. QO ‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 651-652.
12. Mirzaliyevna, S. Z. (2023). BOSHLANG ‘ICH SINFLAR O ‘QUVCHILARINI IJODKORLIKKA O ‘RGATISHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH METODIKASI (O ‘QISH VA ONA TILI O ‘QISH SAVODXONLIGI DARSLARI MISOLIDA”. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(6), 598-603.
13. Ikromjonovna, J. S. (2023). BOSHLANG‘ICH SINFLARGA TA‘LIM BERISH JARAYONIDA ZAMONAVIY METOD VA VOSITALARNING AHAMIYATI. QO‘QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 581-583.
14. Bohodirovna, S. G., & Usmanova, H. (2022, January). MODEL OF INNOVATIVE STRATEGY ON THE BASIS OF VARIATIVE APPROACH TO PRESCHOOL EDUCATION. In *Conference Zone* (pp. 197-199).
15. Исақова, З., & Абдуллахўжаев, А. (2023). ИСХОҚХОҲ ТЎРА ИБРАТ–МИЛЛИЙ ТАФАККУР МЕЪМОРИ. *IQRO INDEXING*, 1(1), 41-71.
16. Soxobjonovich, Olimov Saydullo. "TALABALARDA BOSHQARUV FAOLIYATINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI VA ISTIQBOLLARI." *Analysis of International Sciences* 2.2 (2024): 51-57.
17. Xursanov, O. (2023). TALABALARNI HAMKORLIK TEXNOLOGIYASI ASOSIDA O‘QUV - MA‘NAVIY MOSLASHUVCHANLIK IMKONIYATLARINI OSHIRISH TEXNOLOGIYASI (1 - KURS TALABALARI MISOLIDA). *Educational Research in Universal Sciences*, 2(12), 264–269.
18. Raximjonovna, U. N. (2023). O ‘SMIR YOSHIDAGI O ‘QUVCHILARDA “TARBIYA” FANINI O ‘QITISH ORQALI MUSTAQIL FIKRLASHGA O ‘RGATISH. *Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities*, 11(6), 232-237.
19. Toxirjon, U. (2024). BOSHLANGICH SINFLARDA O ‘QISHNI YETKAZIB OLIHGA QIYNALAYOTGAN O ‘QUVCHILAR BILAN ISHLASHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH. *Integration of Economy and Education in the 21st century*, 2(2), 9-13.